

zaaknummer 2010 T 084

datum 29 september 2011

De Klachtencommissie voor seksueel misbruik R.-K. Kerk (verder ook: de Klachtencommissie, rechtsopvolger van de Beoordelings- en Adviescommissie) van de kerkelijke rechtspersoon Hulp en Recht geeft op grond van de Procedure bij klachten van seksueel misbruik (verder ook: de Regeling) het volgende advies inzake de klacht van:

_____ ,
geboren op _____ ,
wonende te _____ ,
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. M. Renken,

tegen

wijlen _____
overleden op _____ ,
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen aangeklaagde,
bij leven verbonden aan de Congregatie der Broeders
van de H. Aloysius Gonzaga.

1. De procedure

Het klaagschrift is bij Meldpunt Seksueel Misbruik R.K.-Kerk, rechtsopvolger van Hulp en Recht ontvangen op 14 december 2010. In maart 2011 is bij het Meldpunt een verweerschrift ingekomen van _____ , algemeen overste van de Congregatie der Broeders van de H. Aloysius Gonzaga.

Op 19 september 2011 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onderaan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen en heeft zijn standpunt mondeling nader toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur.

Namens aangeklaagde is _____ , voornoemd, verschenen.

2. De klacht

2.1. In 1950 ging klager op achtjarige leeftijd naar _____ : te _____ , waar hij tot zijn twaalfde jaar is gebleven. Zijn moeder bracht hem naar _____ omdat zij van mening was dat klager vaderlijk gezag nodig had en klager thuis een vader ontbeerde.

Aangeklaagde was gymnastiekleraar op _____ .

Klager kreeg een à twee keer per week gymnastiekles van aangeklaagde.

Tijdens de gymnastieklessen heeft aangeklaagde klager in zijn eerste schooljaar seksueel misbruikt.

2.2. Het seksueel misbruik bestond uit het betasten van het lichaam en het met zijn vingers penetreren van klager. Klager was goed in gymnastiek en had een streepje voor bij aangeklaagde. Tijdens de les nam aangeklaagde klager mee naar een opslagruimte bij de

gymzaal, ging op een stoel zitten en trok klager over zijn schoot. Aangeklaagde had daarbij zijn toeg open geknoopt zodat klager met zijn buik over het ontblote onderlichaam van aangeklaagde kwam te liggen. Aangeklaagde aaide dan langdurig de billen van klager en stak vervolgens hardhandig zijn vingers in de anus van klager. Zijn andere, naar sigaretten ruikende, hand hield hij tegen de mond van klager zodat deze niet kon schreeuwen.

Bij het eerste thuisbezoek heeft klager zijn moeder over het gedrag van aangeklaagde verteld maar hij vond bij haar geen begrip. Zij werd boos op klager zodat hij er verder over zweeg. Hij heeft er sindsdien verder niemand over verteld.

Hoewel klager graag gymnastiek deed probeerde hij vaak met smoesjes onder de gymles uit te komen om de acties van aangeklaagde maar te kunnen mijden, maar dit lukte op den duur slechts zelden. De handelingen stopten abrupt rond Pasen. Klager denkt dat dit samenhangt met het feit dat klager in die tijd voor de tweede keer van school was weggelopen.

2.3. Naast de gedragingen van aangeklaagde had klager ook last van een vernederende behandeling door een broeder die hem op vrijdagmiddag waste. Deze broeder, van wie hij de naam niet weet, waste de jongens met zijn hand en duwde zijn vingers daarbij hardhandig in de anus van klager.

2.4. De gebeurtenissen op hebben grote invloed gehad op het leven van klager. Hij veranderde in een onhandelbaar en boos kind dat plotseling veel moeite kreeg met het accepteren van gezag. Zijn ontwikkeling naar de volwassenheid is moeizaam verlopen. Hij had veel last van concentratieproblemen, depressies en desoriëntatie. Hulp van kinderpsychologen baatte niet. Klager was niet in staat zijn middelbare school af te maken en heeft evenmin een vervolgstudie kunnen doen.

Klager is er voorts niet in geslaagd vriendschappen op te bouwen, laat staan een langdurige relatie met iemand aan te gaan. Hij voelt zich nu eenzaam en is bang om in de toekomst afhankelijk te worden van anderen.

Klager is wantrouwig en heeft last van smetvrees.

Sinds 2010 bezoekt klager regelmatig een psycholoog maar hij kan bij haar niet alles naar voren brengen wat hij zou willen.

2.5. Klager wil met zijn klacht in de eerste plaats bereiken dat de kerk erkent wat hem is aangedaan. Daarnaast maakt hij aanspraak op een vergoeding zodat hij zijn afhankelijkheid later, als hij niet meer in staat is voor zichzelf te zorgen, kan afkopen.

3. Het verweer

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven. Overste heeft in zijn verweerschrift aangegeven dat hij naar aanleiding van de klacht onderzoek heeft gedaan en dat daaruit is gebleken dat aangeklaagde in zijn leven met persoonlijke moeilijkheden heeft gekampt en dat hij over het algemeen niet erg populair was bij de leerlingen maar dat hij geen enkele aanwijzing heeft gevonden die duidt op seksueel misbruik.

Hij concludeert dat hij niet twijfelt aan de beleving van klager en dat hij, als mocht blijken dat deze gegrond is, de klacht wil erkennen en namens de congregatie zijn excuses wil aanbieden, maar dat hij, nu hij niets heeft gevonden, niet in staat is de klacht te bevestigen maar evenmin om die te ontkennen. Hij wijst er op dat hij tijdens de plechtige viering van de 200^e verjaardag van de stichter van de congregatie publiekelijk excuses heeft gemaakt voor alle gevallen van misbruik waar broeders van St. Louis bij betrokken zouden zijn geweest.

Tijdens de zitting heeft medegedeeld dat hij, gezien de inhoud van twee hem intussen bekende klachtmeldingen, van welke er één tot de indiening van een

klaagschrift heeft geleid, wel moet aannemen dat het door klager gestelde misbruik heeft plaatsgevonden. Hij heeft zich bereid verklaard tot een gesprek met klager.

4. De beoordeling

4.1. Van toepassing is de Procedure bij klachten van seksueel misbruik (verder: de Procedure). Volgens artikel 2.1 van de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij een ander onder dwang of in een afhankelijkheidssituatie seksuele handelingen moet uitvoeren of ondergaan, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden, waardoor de geestelijke en/of lichamelijke integriteit wordt geschonden. Onder dwang kan onder meer begrepen worden: fysiek geweld of de dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van artikel 2.1 van de Regeling.

4.3. Er zijn meer dan zestig jaren verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het overlijden van aangeklaagde zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klager schetst hebben plaatsgevonden. De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt in de eerste plaats door de wijze waarop klager zelf ter zitting zijn verhaal heeft verteld, de inhoud van het klaagschrift en de inhoud van twee uitvoerige reacties van klager op het verweerschrift dat namens aangeklaagde is ingediend. Klagers verhaal wordt ondersteund door een tweetal klachtmeldingen van anderen die bij het Meldpunt Seksueel Misbruik R.K-Kerk zijn binnengekomen. Deze klagers hebben toestemming gegeven voor gebruik van hun klacht als steunbewijs voor andere klachten over dezelfde broeder. De inhoud van hun verklaringen ondersteunt het verhaal van klager.

4.4. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidssituatie hoogst kwalijk is geweest. Klager was ten tijde van de aanvang van het misbruik pas acht jaar. Aangeklaagde was voor hem een vertrouwenspersoon.

4.5. Gelet op het feit dat aangeklaagde is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. Daarom zal de Klachtencommissie zich bij haar advisering richten op de vermindering van het leed dat klager is aangedaan. Overste heeft daartoe een eerste stap gedaan door namens de congregatie het leed te erkennen en spijt te betuigen en zich bereid te verklaren tot een gesprek. Tijdens de zitting heeft klager aangegeven geen behoefte meer te hebben aan een gesprek met De Klachtencommissie. De Klachtencommissie betreurt de kennelijke miscommunicatie tussen klager en en zou ervoor willen pleiten alsnog te pogen in een gesprek te zoeken naar mogelijkheden die het leed van klager zouden kunnen verzachten.

4.6. Over het verzoek van klager om financiële vergoedingen kan de BAC niet adviseren. Dit behoort niet tot haar taak. Bij een gegrondverklaring van de klacht door de overste van de congregatie zal een onafhankelijke financiële commissie zich buigen over het bedrag van een mogelijke vergoeding.

Ter informatie van klager merkt de Klachtencommissie op dat de Bisschoppenconferentie en de KNR een commissie hebben ingesteld, de commissie Lindenbergh, die de bisschoppen en oversten met betrekking tot schadevergoeding zal adviseren.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Overste van de Congregatie der Broeders van de H. Aloysius Gonzaga de klacht gegrond te verklaren en alles te doen wat in zijn vermogen ligt om het klager aangedane leed te verzachten.

Dit advies is vastgesteld op 29 september 2011 door mr. P.A.M. Hendriks, voorzitter, drs. A.A.M. van Oostveen en mevrouw W.M. Veltman-Breddels, leden, bijgestaan door mevrouw mr. A.M.T. Denekamp-Mulder, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Op grond van art. 16.4 van de Regeling wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de Overste van de Congregatie der Broeders van de H. Aloysius Gonzaga en aan klager verzonden.

Op grond van art. 18.1 van de Regeling stelt de Overste binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van art. 18.2 van de Regeling geeft de Overste daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van art. 18.3 van de Regeling ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de Overste.

A handwritten signature in black ink, consisting of a long horizontal line with a vertical stroke intersecting it near the center, and a small loop at the end of the horizontal line.